

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження, викладені у звіті експертної групи
«Про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
23307 Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з іспанської та англійської мов,
другий рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 035 «Філологія»

Висловлюємо щиру вдячність членам експертної групи за доброзичливий, неупереджений та високопрофесійний діалог, спрямований на вдосконалення освітньої діяльності за ОНП з підготовки магістрів зі спеціальності «Філологія» у Навчально-науковому інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Надані рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань стейкхолдерів. Надаємо коментарі щодо окремих позицій звіту.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Загальний аналіз щодо Критерію 1:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>Слабкі сторони та недоліки: У відомостях про самооцінювання не зовсім чітко висвітлюється, в чому полягає унікальність цієї ОНП. Акцент зроблено на формуванні здатності здійснювати практичну і дослідницьку діяльність у галузі усного та письмового перекладу, але не пояснюється, в чому відмінності цієї ОНП від інших, аналогічних. У отриманих ЕГ документах немає підтвердження щодо залучення випускників та здобувачів до роботи над ОНП, до визначення цілей ОНП та ПРН. Рекомендації: ЕГ рекомендує до 1 вересня 2023 р. увиразнити унікальність освітньої програми, чітко означивши її специфіку та відмінності від аналогічних ОНП. В термін до початку 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до визначення цілей ОНП та ПРН.</p>	<p>В цілому погоджуємося з рекомендаціями та зауваженням експертної групи, хоча, як зазначається у п. 4 Відомості самооцінювання, унікальність цієї ОНП полягає в традиціях кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені М. Зерова, оскільки вона найдовше в Україні веде підготовку власне професійних фахівців перекладу з романських мов, здатних одразу після закінчення навчання вирішувати складні проблеми, пов'язані з перекладом. На кафедрі, вперше в Україні, ще у 1994 році було впроваджено світові стандарти підготовки перекладачів згідно з розподілом на спеціалізації «усний переклад» та «письмовий переклад». Оскільки на кафедрі працюють фахівці з чотирьох романських мов, включаючи іноземних лекторів, це дозволяє враховувати досвід викладання перекладу широкого європейського ареалу (Страсбург, Гранада, Лісабон, Болонья та інш.). Більшість викладачів на цій програмі є як перекладачами-практиками, задіяними на різних міжнародних заходах, знавцями декількох романських мов, які знають вимоги ринку перекладу, так і науковцями, авторами численних посібників і наукових публікацій, що говорить про те, що підготовка перекладачів на цій програмі відбувається з опорою на глибоку академічну університетську базу. Спробуємо ці унікальні особливості програми чіткіше сформулювати у майбутньому.</p> <p>Зазначимо, що випускники залучені до навчального процесу: наприклад, наша випускниця Кондратенко Олександра, аспірантка кафедри, була викладачем-</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
		сумісником на кафедрі, зараз знаходиться за академічною мобільністю в Іспанії; інша випускниця Діана Стрельнікова теж була сумісником і викладачем кафедри. Ірина Ганжа – аспірантка кафедри – випускниця минулого року. Всі вони брали участь у обговореннях щодо ОНП, які відбувалися на засіданнях кафедри.
Загальний аналіз щодо Критерію 2:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Структурно-логічна схема ОНП не відображає взаємозв'язок між окремими освітніми компонентами ОНП та послідовність їх вивчення, оскільки обов'язкові компоненти ОНП графічно представлені у вигляді трьох окремих фігур з переліком ОК; при цьому зв'язки ні в межах фігур, ні між ними не позначені. Пропозиція вибіркового дисциплін у вигляді блоків певним чином обмежує побудову індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, оскільки весь обсяг вибіркової частини передбачено для вивчення одного з двох запропонованих блоків. У випадку, якщо здобувач захоче реалізувати своє безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня, як це передбачено у «Положенні про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін», він не зможе це зробити. Обравши один із блоків, він використає весь бюджет навчального навантаження, відведеного на вибірково частину. Рекомендації. ЕГ рекомендує з 2023-2024 навчального року розширити можливості вибору дисциплін здобувачами поза межами пропозиції блоків, передбачивши у навчальному плані певну кількість кредитів для вільного вибору дисциплін з навчальних планів інших спеціальностей. Під час чергового перегляду ОНП перебудувати структурно-логічну схему ОНП таким чином, щоб не просто подати список ОК, а графічно зобразити взаємозв'язок між ними і послідовність їх вивчення.</p>	<p>В цілому погоджуємося із зауваженням експертної групи щодо структурно-логічної схеми ОНП і, оскільки, як зазначається експертами, вони не є критичними для ОНП, а швидше технічного характеру, їх можна буде усунути у процесі вдосконалення програми.</p> <p>Щодо можливості вільного вибору дисциплін не тільки з двох блоків усного та письмового перекладу, така робота проводилася і навіть були окреслені можливості іншого вибору. Студент який хоче обрати ОК з поза меж програми цілком може це зробити – цілі програми досягаються за рахунок обов'язкових компонентів. Те що наші здобувачі обирають запропоновані їм у програмі перекладацькі вибірково курси (це і синхрон, і перекладацький скоропис, і машинний переклад, і судовий тощо).</p> <p>При цьому ми визнаємо що ідея дещо зменшити обсяг блоків і виділити певний обсяг для більш варіативного вибору є слушною і буде взята на озброєння.</p>
Загальний аналіз щодо Критерію 3:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p>	<p>Погоджуємося із зауваженнями експертної групи частково, оскільки всі здобувачі, які виїжджали навчатися за</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>Недостатня поінформованість здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання, отриманих у межах неформальної освіти. Рекомендації. У результаті проведеної акредитаційної експертизи експертна група рекомендує посилити інформування здобувачів у відповідних робочих чатах факультету, кафедри та, зокрема, конкретної групи, в настановчих бесідах на початку нового навчального семестру про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та про визнання результатів, здобутих у неформальній освіті, а з наступного навчального року впровадити цю практику в освітній процес ОНП «Загальний і галузевий усний та письмовий переклад з іспанської та англійської мов».</p>	<p>кордон були ознайомлені з можливістю перезарахування результатів навчання. Ці питання узгоджуються ще до виїзду здобувача на навчання до закордонного університету із завідувачем кафедри і заступником директора Інституту з міжнародних питань, ними підписується Індивідуальний навчальний план учасника академічної мобільності, де вказуються дисципліни, що перезараховуються і не перезараховуються. Інформування студентів про можливість перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти згідно прийнятого в Університеті Положення (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271) здійснюється і буде здійснюватись буде здійснюватись.</p> <p>Водночас зазначимо що неформальна освіта є всього лиш додатковою альтернативою для здобувача, а якісна освітня програма має гарантовано досягати своїх цілей без необхідності задіяння програм неформальної освіти, якість яких в загальному випадку нікому не відома.</p>
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 4:</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Ознайомившись із РП навчальних дисциплін, ЕГ констатує: у робочих програмах ОК відсутні розділи «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», не завжди конкретизовані методи навчання та викладання; форма навчання під час військового стану не визначена чітко в нормативних документах на рівні ЗВО, що веде до зниження ефективності організації навчальної діяльності за ОНП; відсутність загальноуніверситетської навчальної платформи з розкладом, електронним журналом і змістом ОК утруднює доступ до інформації про освітній процес для здобувачів, які навчаються віддалено. Рекомендації. Рекомендуємо в термін до початку 2023/2024 навчального року: внести до робочих програм ОК чітку інформацію про методи навчання та викладання відповідно до Наказу №729-32 від 11.08.2017 р . «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форми</p>	<p>Погоджуємося із зауваженнями експертної групи щодо відсутності в програмах ОК окремо виділених розділів «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», але, як правило, їх теми представлені у розділі 8 Робочої програми навчальної дисципліни «Структура навчальної дисципліни. Тематичний план практичних занять».</p> <p>Форми робочих програм навчальних дисциплін розроблені Університетом з врахуванням досвіду університетів партнерів , в першу чергу із Великої Британії, і потреб вносити до неї зміни Університет поки що не бачить.</p> <p>Зауваження <i>«форма навчання під час військового стану не визначена чітко в нормативних документах на рівні ЗВО»</i> незрозуміле. Форма навчання визначена при затвердженні програм (в даному випадку – денна), під час воєнного стану вона не змінюється, змінюється, в залежності від конкретної ситуації, форма проведення всіх чи частини занять.</p> <p>Крім того зазначимо, що заняття з перекладу дуже прив'язані до сьогодення, ситуації в світі, відповідно до чого і обираються практичні матеріали заняття.</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників»; виокремити у робочих програмах розділи «Зміст практичних занять» та «Зміст самостійної роботи», що сприятиме підвищенню якості навчання для здобувачів, які навчаються віддалено; розробити «дорожню мапу» покращення навігації сайту університету для полегшення пошуку інформації для абітурієнтів і здобувачів освіти.	
Загальний аналіз щодо Критерію 5:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Проведення технічної перевірки на оригінальність результатів наукової та науково-дослідної роботи не здійснюється щодо текстів студентських статей. Рекомендації. ЕГ рекомендує запровадити з 2023-2024 навчального року для студентських статей процедуру технічної перевірки на оригінальність результатів наукової роботи, що дозволить охопити такою перевіркою всі види публікацій, які здійснюються здобувачами.</p>	Перелік робіт здобувачів кафедри, надрукованих у збірниках, що публікуються у відкритому доступі, наявний на сайті Інституту у профілі кафедри. Кожен науковий збірник зараз перевіряє всі публікації, у тому числі, студентські, на плагіат. Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється вже декілька років поспіль (декілька протоколів долучено до документів на запит ЕГ). Щодо студентських статей то перевірка на оригінальність є обов'язком не гаранта програми чи кафедр, а відповідної редколегії (редколегії Університету до цього свого обов'язку ставляться дуже відповідально).
Загальний аналіз щодо Критерію 6:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>Відсутність наукових та навчально-методичних публікацій у окремих НПП за останні 5 років. Відсутня систематична практика залучення до аудиторних занять представників роботодавців. Рекомендації. ЕГ рекомендує постійно моніторити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП за ОК, які вони викладають; з наступного навчального року запрошувати зовнішніх стейкхолдерів (представників перекладацьких агенцій, роботодавців) для проведення аудиторних занять.</p>	Погоджуємося із зауваженнями експертної групи щодо відсутності систематичної практики залучення до аудиторних занять представників роботодавців, але вважаємо за необхідне вказати, що такий вид співробітництва може здійснюватися лише за умови згоди з боку роботодавця. Крім того, як зауважує сама ЕГ, це певним чином компенсується за рахунок того, що викладачі, задіяні на програмі, самі є практикуючими перекладачами. Але будемо думати над усуненням цього зауваження у наступному навчальному році, будемо намагатися більш активно співпрацювати із стейкхолдерами.
Загальний аналіз щодо Критерію 7:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>Слабкими сторонами цієї ОНП є: недостатня поінформованість здобувачів щодо окремих питань освітнього процесу; відсутність уніфікованого електронного розкладу. Рекомендації. ЕГ рекомендує протягом поточного семестру посилити інформування та обізнаність здобувачів цієї ОНП шляхом публікації відповідної інформації на таких ресурсах та платформах, які найчастіше</p>	Погоджуємося із зауваженнями експертної групи частково щодо електронного розкладу, оскільки здобувачі самостійно слідкують за проведенням аудиторних занять (пари верхнього і нижнього тижнів, самостійна робота), перевіряють результати введені в Triton і, у переважній більшості, всі здобувачі користуються телеграм-чатами, месенджерами тощо, куди багато викладачів надсилають завдання з дисципліни.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	використовують здобувачі (телеграмчати, месенджери, робочі групи у додатках, які використовує група). ЕГ рекомендує уніфікувати електронний розклад на базі внутрішньої системи дистанційного навчання Triton, зробивши його доступним для всіх учасників освітнього процесу.	
Загальний аналіз щодо Критерію 8:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Роль роботодавців обмежується наданням рецензій та внесенням окремих побажань щодо змісту ОНП; серед можливостей власної участі у перегляді ОНП представники студентського самоврядування визначили лише звернення до гаранта. Рекомендації. ЕГ рекомендує під час наступного перегляду ОНП організувати спільну (он-лайн) зустріч робочої групи, здобувачів, представників студентського самоврядування та роботодавців для обговорення пропозицій щодо змісту ОНП; запровадити у 2023-2024 н.р. практику анонімного опитування потенційних роботодавців щодо змісту ОНП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри.</p>	<p>Погоджуємося із зауваженнями експертної групи частково, оскільки роботодавець не є співробітником КНУ, його активна робота може бути лише «волонтерською», за бажанням. Не вважаємо за доцільне проводити анонімне опитування - у випадках обмеженої (менш як 25-30) кількості роботодавців результати анонімного опитування не є валідними – в таких випадках більш надійну інформацію можна отримати шляхом бесід у фокус групах.</p> <p>Кафедра ТППРМ ім.М.Зерова запрошувала і буде запрошувати на засідання кафедри роботодавців, представників студентства для обговорення питань покращення ОНП.</p>
Загальний аналіз щодо Критерію 9:	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Нааявні певні проблеми з навігацією по сайту (наприклад, в процесі пошуку місця розташування робочих програм); випускники і здобувачі не достатньо активно долучаються до обговорення ОНП. Рекомендації. ЕГ рекомендує в термін до початку 2023-2024 навчального року зробити більш зручною пошукову систему на сайті. В термін до початку 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до обговорення й перегляду ОНП</p>	<p>Частково погоджуємося із зауваженнями експертної групи щодо складності навігації по сайту, яка викликана відсутністю попереднього досвіду, однак хочемо зазначити, що за розпорядженням дирекції Науково-навчального інституту філології планується провести роботи по його вдосконаленню.</p> <p>Погоджуємося щодо деякої пасивності здобувачів в обговоренні ОНП, але вважаємо, що ініціатива повинна йти від них, а не від гаранта і викладачів. Однак згодні, що залучення здобувачів необхідно активізувати. Як вже зазначалося раніше, деякі випускники співпрацюють з кафедрою як сумісники, беруть участь у засіданнях кафедри тощо.</p>